

Pokud jde o druhou náležitost skutkové podstaty, vykonání násilí na oprávněném nebo jeho lidech domácích, jmění a statku (požadovanou k deliktu dle § 83 tr. zák.), dlužno uvést, že vykonání násilí spočívá již v tom, že oprávněná osoba byla omezena na své vůli, svobodně se rozhodovati tím, že byla podrobena vnucené jí cizí vůli a cizí kontrole, a to následkem nebezpečí pohružky, kterou zákon klade na roveň násilí fyzickému. K nebezpečné pohružce pak se nevyhledává, aby byla pronesena v každém případě zřejmě a výslovně, stačí úplně byla-li vytvořena taková situace, ve které oprávněnému nezbylo, než podrobiti se cizí vůli, jiným mu vnucené, nechce-li se vystaviti jiným, horším následkům. Taková situace byla dle zjištění prvního soudu v tomto případě, v němž ohroženému správci L-ovi nezbylo, než podrobiti se diktátu obžalovaných, trpěti ve dvoře dělnické hlídky, vykonávající kontrolu nad jeho hospodářstvím, snáseti omezení ve vlastním volném pohybu, podrobiti se zákazu jednání s úřady a četnictvem, podříditi se svémocným dispozicím obžalovaných, a všemu, co jimi bylo nařízeno a žádáno, poněvadž měli vetřelci při naprosté fyzické převaze dosti prostředků, by případný odpor správcův potlačili. Vývody zmateční stížnosti, odporující uvedeným zjištěním prvního soudu a obsahující libovolná tvrzení, v rozsudku nezjištěná (že se správce podrobil kontrole dobrovolně, že byl omezen ve svých dispozicích a svobodném jednání bez přičinění obžalovaných), nezasluhují povšimnutí. Na trestnosti všech obžalovaných ničeho nemění okolnost, že 3 z nich vystupovali aktivněji než ostatní, neboť rozsudek zjišťuje, že jednali všichni jako spolupachatelé na základě usnesení ve schůzi, v níž byli zvoleni za členy revolučního výboru, pokud se týče pověření konáním hlídek. I kdyby nebylo tohoto výslovného ujednání, vyplývá i jinak ze zjištění rozsudku, že všichni jednali vědomě za stejným úmyslem a vědomě spolupůsobili za týmž cílem (zabírání velkostatků pro dělnictvo). Z pojmu spolupachatelství však plyne, že všichni, kdož se k podniku ostatních přidružili, a byť i jen v některých případech při trestném jednání byli přítomni nebo na něm účastni, aniž by prohlásili, že s projevy nebo jednáním ostatních nesouhlasí, dali tím nepokrytě na jevo, že se stotožňují s jednáním ostatních a zodpovídají za celkový výsledek společné činnosti. Proto také nelze v tomto případě, pokud jde o otázku viny, činiti rozdíl mezi těmi, kdož význačným způsobem vystupovali jako mluvčí a vůdcové, aniž vylučovati ze zodpovědnosti jednotlivé obžalované, kteří při jednání vůdců se správcem stáli v síni nebo ve dvoře a chovali se více méně pasivně, nebo kteří se účastnili pouze konání hlídek ve dvoře dne 13. prosince 1920, neboť i tito obžalovaní svou pouhou přítomností, po případě méně význačnou činností přispěli k bezpečnému provedení trestného činu, vzešlého ze společného úmyslu — v čemž právě spočívá podstata a nebezpečná povaha spolupachatelství.

Čís. 673.

Pro použití § 9 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 129 sb. z. a n. jest rozhodnou doba spáchání skutku, nikoliv vynesení rozsudku.

(Rozh. ze dne 31. prosince 1921, Kr I 1341/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozhodnutím lichevního odvolacího soudu při krajském soudě v Chrudimi ze dne 24. září 1921 porušen byl zákon v ustanovení čl. IX. uvozovacího patentu k trestnímu zákonu, § 1. zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. a § 9 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 129 sb. z. a n., výrok ten se zrušuje a ukládá se odvolacímu soudu, by ve věci znovu rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem lichevního odvolacího soudu při krajském soudě v Chrudimi ze dne 2. července 1921 uznán byl 52-letý Josef R. vinným přestupkem § 7 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., jehož se dopustil tím, že dne 23. prosince 1920 v P. využívaje mimořádných válkou vyvolaných poměrů žádal za 1 kg bílých říčních ryb cenu zřejmě přemrštěnou t. j. 16 event. 12 K za 1 kg a odsouzen za to do tuhého vězení na 14 dní, k pokutě 500 K, pro případ nedobytnosti do vězení na dalších 5 dnů a ku ztrátě práva volebního. K žádosti odsouzeného byl tomuto po veřejném sezení usnesením okresního soudu v Pardubicích ze dne 10. září 1921 povoleno podmíněný odklad trestu na dobu zkušební dvou let. K odvolání veřejného obžalobce bylo rozhodnutím lichevního odvolacího soudu v Chrudimi ze dne 24. září 1921 odvolání veřejného žalobce místa dáno a vysloveno, že se odsouzenému Josefu R-ovi podmíněný odklad trestu nepovoluje a to jedině z toho důvodu, jelikož soud pokládal za to, že pro použití § 9 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 129 sb. z. a n. rozhodnou jest doba vynesení rozsudku a nikoliv doba spáchání skutku. Názor posléz uvedený jest právně mylný. Zákonem o podmíněném odsouzení ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. bylo ustanoveno, kdy a za jakých podmínek pokládá se za to, že vinník odsouzen nebyl. Tím stal se zákon ten částí materiálního zákona trestního a platí proň také čl. IX. uvozovacího zákona k zákonu trestnímu, dle něhož činy trestné, jichž se někdo přede dnem platnosti nového zákona dopustil, posuzovati dlužno podle tohoto zákona jen dotud, pokud není přísnější než právo předešlé. Zákon ze dne 18. března 1921, čís. 129 sb. z. a n., jenž nabyl účinnosti dne 19. dubna 1921, vylučuje v § 9 podmíněný odklad trestu při osobách starších 18 let, jde-li o odsouzení pro trestný čin podle zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. Jeví se proto přísnějším než posléz uvedený zákon, jenž do platnosti prvéjšího podmíněčné odsouzení připouštěl.

Čís. 674.

»Více osobami« nemíní se v § 68 tr. zák. značnější množství. Pachatelem zločinu dle § 68 tr. zák. jest i ten, kdo se ke sročení přidružil později, i ten, kdo činů, jimiž se kladl vrchnosti násilím odpor, ani sám nepředse-
vzal. Není třeba, by odpor směřoval proti aktivnímu vystoupení vrchnosti.

Pojem náčelníka (§ 72 tr. zák.) nepředpokládá, by měl za sebou větší zástup lidu. Pobuřovatel může působiti i pouze psychicky.

(Rozh. ze dne 31. prosince 1921, Kr II 348/21.)